

TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE KORE CUMHURİYETİ ARASINDA KARMA TİCARİ, EKONOMİK VE TEKNİK İŞBİRLİĞİ ORTAK KOMİTESİ SEKİZİNCİ DÖNEM TOPLANTISI MUTABAKAT ZAPTI

Türkiye Cumhuriyeti ve Kore Cumhuriyeti Arasında Karma Ticaret, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Karma Komitesi Sekizinci Dönem Toplantısı, “Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması”na uygun olarak, 15 Ocak 2015 tarihinde Seul’de gerçekleştirmiştir.

Türk Heyetine, Ekonomi Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı V. Sayın Hüsnü Dilemre, Güney Kore Heyetine ise Dışişleri Bakanlığı Ekonomik İşlerden Sorumlu Müsteşar Yardımcısı Sayın Ahn Chong-ghee başkanlık etmiştir.

Türk ve Kore Heyetlerinin üyeleri sırasıyla Ek I ve Ek II’de gösterilmiştir.

Taraflar arasındaki müzakereler samimi bir atmosferde gerçekleştirilmiştir. Karma Komite’nin Sekizinci Toplantısı sırasında ortak çıkarları ilgilendiren çeşitli konular görüşülmüş olup, anılan müzakerelerin sonuçları aşağıda özetlenmektedir:

İKİLİ TİCARET VE YATIRIM

İkili Ticaretin Değerlendirilmesi

1. Taraflar ikili ticaretteki gelişmeleri değerlendirmiş ve ticaret hacminin genişlemesine rağmen Türkiye’nin Kore’yle olan ithalatı ve ihracatı arasında halen süren bir dengesizlik olduğuna dikkat çekmişlerdir. Bu bağlamda, Taraflar Türkiye ve Kore arasında Mayıs 2013’te yürürlüğe giren Serbest Ticaret Anlaşması’nın ikili ticareti artırıcı ve dengeleyici bir etki sağlamakta faydalı olacağı hususunda ortak görüş bildirmişlerdir.

Türk tarafı, Türkiye-Kore STA’sının Türk üreticileri ve ihracatçılarının Asya-Pasifik bölgesindeki etkinliğinin artması için de faydalı olabileceğinin altını çizmiştir. Kore tarafı; Türkiye-Kore STA’sının, ikili ticaret, yatırım ve ekonomik ilişkileri geliştirmek adına çizdiği çerçeve itibariyle önemli bir rol oynadığını ifade etmiştir.

2. Türk tarafı, Türkiye ve Kore arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması’nda verilen tavizlerin önemini vurgulamış ve Eylül 2014’te gerçekleştirilen ilk STA Ortak Komitesi’nde de önerildiği üzere tarım ürünlerinin piyasaya girişi konusunda tavizlerin genişletilmesine duyulan ihtiyacı tekrar ifade etmiştir. Türk tarafı, tarım alanındaki tavizlerin geliştirilmesine yönelik fikir alışverişine ihtiyaç duyulduğunu vurgulamıştır.

Kore tarafı, STA’nın yürürlüğe girmesinden bu yana sadece bir buçuk senenin geçtiği göz önünde bulundurulduğunda, pazara girişin geliştirilmesinin STA’nın etkilerine dayanan değerlendirmelere göre makul bir süre sonrasında müzakere edilmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Taraflar, 2014 yılında Türkiye-Kore Serbest Ticaret Anlaşması kapsamındaki “Yatırım Anlaşması” ve “Hizmet Ticareti Anlaşması”nın müzakerelerinin sonuçlandırılmasını ve paraflanmasını memnuniyetle karşılamıştır.

Taraflar, Türkiye ve Kore arasındaki ekonomik ilişkileri geliştirmeye yardımcı olmak üzere Türkiye-Kore Serbest Ticaret Anlaşması'nı daha kapsamlı ve üst düzey bir hale getirecek olan her iki anlaşmayı 2015 yılının başında imzalama konusundaki kararlılıklarını yinelemişlerdir. Taraflar, bu Anlaşmaların ikili ticaret ve ekonomik ilişkiler üzerinde kayda değer katkılarının olacağını vurgulamışlardır.

3. Türk tarafı aşağıda belirtilen alanlarda ilerleme talep etmiştir:

- Türkiye'den Kore'ye ihraç edilecek kiraz, nar ve turunçgiller için risk analizi çalışmalarını tamamlamak için, en kısa zamanda iki ülkenin ilgili otoriteleri arasında hızlandırılmış bir mekanizma oluşturulması,
- Organik ürünlerin ticaret hacminin artırılması ve Kore tarafınca bu ürünlere yönelik uygulanan düzenlemeler hakkında bilgi sağlanması,
- Karantina ve gıda güvenliği alanlarında iki ülke arasında uzman değişiminin ve uygulamalarda yeknesaklığın sağlanması için teknik çalışmaların düzenlenmesi,
- Türk zeytinyağının kalite, üretim, paketlenme ve ihraç potansiyeli dikkate alınarak, Kore pazarına zeytinyağı girişinin kolaylaştırılmasını sağlamak amacıyla mevzuat boyutunu da içerecek şekilde yol ve araçların araştırılması
- Türkiye'den Kore'ye süt ürünleri ihracatına imkan sağlayacak prosedürlerin başlatılması

Kore tarafı yukarıda bahsedilen talepleri dikkate almıştır.

4. Kore Tarafı, cep telefonları ve duvar kağıtlarına karşı Türkiye tarafınca başlatılan korunma önlemleri soruşturmasına yönelik endişelerini dile getirmiştir. Türk Tarafı, konunun ilgili DTÖ Anlaşmaları'na uygun bir şekilde süratle değerlendirileceğinin altını çizmiştir.

5. Taraflar, ticari ilişkilerin müşterek fayda ve sürdürülebilirliğe dayalı olarak geliştirilmesi hedefi doğrultusunda, aşağıda bahsi geçen faaliyet ve girişimleri desteklemede mutabık kalmışlardır:

- Ticareti geliştirici programlarının düzenlenmesi ve bahse konu program kapsamına dahil edilecek potansiyel sektörlerin belirlenmesi amacıyla ortak bir çalışma yürütülmesi,
- Türk ve Koreli iş adamları arasında karşılıklı ziyaretler ve toplantıların teşvik edilmesi,
- Karşılıklı yatırım girişimlerinin özendirilmesi.

6. Taraflar, yakın temas ve ağ bağlantıları yoluyla ekonomik ilişkilerin daha da güçlendirilmesinde özel sektör işbirliğinin önemini kabul etmiştir.

Taraflar, Türkiye-Kore İş Konseyi'nin her iki ülke iş çevreleri arasındaki karşılıklı ziyaretleri ve geliştirdiği temasları kolaylaştırmadaki aktif rolünü memnuniyetle belirtmiştir.

Bu çerçevede, Taraflar, Türkiye-Kore İş Konseyi'nin bir sonraki toplantısının 2015 yılında gerçekleştirilmesi için ilgili kurumlarını teşvik etmek konusunda mutabakata varmıştır.

Yatırımların Desteklenmesi

7. Taraflar, iş çevreleri arasında doğrudan temasın yanısıra, yatırım fırsatları, iki ülkedeki yatırım ortamının iyileştirilmesi konularında ilgili kurumlar arasında bilgi değişiminin önemini altını çizmişlerdir. Türkiye-Kore STA'nın avantajlarından faydalanmak için, Taraflar iş kuruluşlarını daha sık bir araya gelmeleri için cesaretlendirme hususunda mutabık kalmışlardır.

Taraflar iki ülke arasındaki yatırımları geliştirmek için iki ülke firmalarının, kuruluşlarının ve şahıslarının yatırım projelerini cesaretlendirmelidir. Karşılıklı yatırımları teşvik etmek ve bir ülkedeki yatırım olanaklarını diğer ülkedeki yatırımcılara tanıtmak için, var olan ilgili kurumlar desteklenmeli ve kurumlar arası iletişim sürdürülebilir olmalıdır.

Türk Tarafı, Kore'nin AR-GE merkezlerinin ağ noktası olmasını sağlayan deneyim ve stratejisi hakkında bilgi edinmek için deneyim paylaşma programından faydalanma isteğini dile getirmiştir.

Türk Tarafı, iki ülke arasındaki ekonomik ilişkileri geliştirmek için, özellikle bilgi ve iletişim teknolojileri, altyapı, inşaat ve doğal kaynakların gelişimi, kimyasallar, otomotiv ve demiryolu teknolojileri alanlarında, Türkiye'deki Kore yatırımlarının önemini vurgulamıştır.

Çalışma İzinleri

8. Kore Tarafı, Koreli firmaların Türkiye'deki faaliyetlerini kolaylaştırılması ve Koreli firmaların Türkiye'deki yatırımlarının teşviki için, çalışma izni alabilmek için bir yabancıya karşı 5 Türk vatandaşı çalıştırma kuralını düzenleyen uygulamanın yumuşatılması veya "Çalışma İzni Mevzuatında" yer alan özel şartların genişletilmesinin taşıdığı önemin altını çizmiştir.

EKONOMİK VE TEKNİK İŞBİRLİĞİ

Altyapı ve İnşaat

9. Taraflar, Türk ve Koreli inşaat firmalarının potansiyelini ve kapasitesini göz önüne alarak, inşaat hizmetleri alanında devletlerarası işbirliğini güçlendirme konusunda anlaşmışlardır.

Bu çerçevede, Taraflar, altyapı ve inşaat alanlarındaki işbirliğinde yaşanan gelişmeleri dikkate alarak, Üçüncü Ülkelere Ortak Giriş için Türkiye-Kore İnşaat İşbirliği Forumu'nun faaliyetlerini desteklemek hususunda mutabık kalmıştır.

Enerji

10. Taraflar, enerjinin iki ülke arasındaki olası işbirliği alanlarının en önemlilerinden birini temsil ettiğini onaylamışlar ve enerji ile madencilik alanında işbirliğinin kapsamını geliştirmeye ve genişletmeye karar vermişlerdir.

Taraflar, aşağıdaki yol ve yöntemler ile enerji alanındaki işbirliğini geliştirmede mutabık kalmıştır:

- Enerji kaynaklarının geliştirilmesinde yatırım fırsatlarının araştırılması,
- Yeni petrol, doğal gaz, endüstriyel hammadde ve madenlerin üretimi ile keşfinde işbirliği fırsatlarının değerlendirilmesi,
- Jeotermal enerji ve yenilenebilir enerji kullanımı, geliştirilmesi ve yönetiminde ortak araştırma yürütülmesi,
- Eğitim kursları yoluyla teknoloji ve bilgi değişimi,

Türk Tarafı, kömür madenciliği, temiz kömür teknolojileri, kömür kaynaklarının verimli kullanılması, rezervlerin geliştirilmesi, iş sağlığı ve güvenliğine yönelik işbirliği olanaklarını incelemek için istekliliğini dile getirmiştir.

Taraflar, Afşin- Elbistan Linyit Kömür Projesi'ne Koreli şirketler tarafından gösterilen ilgiden dolayı takdirlerini ifade etmiş ve ayrıca adigeçen projeye destek vermek konusunda mutabık kalmıştır.

Bilim, Teknoloji ve BİT

11. Taraflar, Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) ve Kore Bilimler ve Teknoloji Akademisi (KAST) arasında doğrudan iletişim ve işbirliğinin yanı sıra uluslararası alanda bahsekonu Akademilerin ortak faaliyetlerinin desteklenmesi hususunda anlaşmışlardır.

Taraflar, Nisan 2015'te imzalanan "Türkiye Ulaştırma Bakanlığı ve Kore Bilim ve Teknoloji Bakanlığı Arasındaki Mutabakat Zaptı" çerçevesinde, BİT alanında işbirliğini gözden geçirmişlerdir. Bu bağlamda, Taraflar, 2010 tarihinde sona ermiş olan söz konusu Mutabakat Zaptı'nı yenilemek için istekli ve hazır olduklarını ifade etmişlerdir.

Taraflar KOSGEB ve SMBA arasında imzalanan protokoller çerçevesinde KOBİ'lerin BİT alanındaki işbirliğini güçlendirmek için istekliliğini yinelemişlerdir. Taraflar, iki ülke arasındaki işbirliğini genişletmek amacıyla Eylem Planları imzalamak istediklerini dile getirmişlerdir.

Savunma Sanayii

12. Taraflar, iki ülkenin savunma sanayii sektörleri arasındaki potansiyeli dikkate alarak, savunma sanayii alanındaki aktif işbirliğini takdir etmişlerdir.

Ulaştırma

13. Kültürel ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesinde sivil havacılığın önemini göz önünde bulundurarak, Türk Tarafı, Türkiye ve Kore arasındaki uçuş frekansını (yolcu ve kargo) artırmayı teklif etmiştir.

Taraflar, denizcilik alanında işbirliği/taşımacılık anlaşmasına ilişkin müzakerelerin 2015 yılının ilk yarısında Türkiye Cumhuriyeti veya Kore Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilecek doğrudan müzakereler yoluyla sonuçlandırmak konusunda mutabık kalmışlardır. Yer ve müzakerelerin ikinci turunun tarihi, diplomatik kanallar yoluyla en kısa zamanda belirlenecektir.

G20 Zirvesi'nde İşbirliği

Taraflar, güçlü, sürdürülebilir ve dengeli büyüme nihai hedefi ile, Türkiye'nin G-20 Dönem Başkanlığı'nda ticaret ve kalkınma gibi öncelikli alanlarda ilerleme yapmak için yakın bir işbirliğine girmeyi kabul etmişlerdir.

Taraflar Dokuzuncu Türkiye-Güney Ticari, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Kore Karma Ekonomik Komitesi Toplantısı'nın diplomatik kanallarla belirlenecek bir tarihte Ankara'da yapılması konusunda anlaşmışlardır.

15 Ocak 2015 tarihinde Seul'de İngilizce dilinde iki orijinal nüsha olarak imzalanmıştır.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

**KORE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

**HÜSNÜ DİLEMRE
EKONOMİ BAKANLIĞI
MÜSTEŞAR YARDIMCISI**

**AHN CHONG-GHEE
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
EKONOMİK İŞLERDEN SORUMLU
MÜSTEŞAR YARDIMCISI**